

VII Gimnazija

HOLOKAUST
(PRIPREMA ZA IZVEDBENI SAT)

U Zagrebu, 25.08.2005

prof. Tihana Arbanas

PRIPREMA ZA NASTAVNU JEDINICU

PREDMET: VJERONAUK

RAZRED: II

I. OPĆI PODACI O SUSRETU:

NASTAVNA JEDINICA: HOLOKAUST

ODGOJNO OBRAZOVNI CILJEVI I ZADACI:

1. **Obrazovni:** učenike upoznati s novijom povijesti židovskog naroda i uz pomoć poticajnih pitanja objasniti što je holokaust, kako je i kada do njega došlo, tko su žrtve, kakve su posljedice i što je nama činiti da se stradanje više nikad ne ponovi
2. **Odgojni:** kako se stvoriti ispravnu sliku o holokaustu, uočiti važnost ljudskih prava i demokracije te ne dopustiti da se istina o stradanju i progону ikada zaboravi
3. **Funcionalni:** potaknuti ih na kritičko promišljanje i stvarnje vlastitih stavova

METODIČKI SUSTAV: problemsko-stvaralački

METODIČKI POSTUPCI: usmeno izražavanje na poticajna pitanja, pismeno izražavanje, razgovor, samostalni rad

MEDIJI KOMUNICIRANJA: ploča, tekstovi, slike, film, plakati, biblijski tekstovi SZ i NZ

OBLICI RADA: frontalni, grupni, individualni

II. GLOBALNA STRUKTURA:

Molitveni početak

Motivacija

Obrada nastavnog sadržaja

Izdvajanje i preciziranje problema te samostalno i grupno rješavanje problema

Sinteza s aktualizacijom

Molitveni završetak

III. TIJEK SUSRETA

Molitveni početak

Psalam 142
Na putu koji prolazim
potajnu mi zamku staviše
Obazrem li se nadesno i pogledam:
Nitko ne zna za mene.
Nemam kamo pobjeći,
nitko za život moj ne mari.

Motivacija

Učenici su čuli tekst psalma koji govori o progonjenom čovjeku koji ne nailazi na pomoć u svome progonstvu. Tekst koji će čuti govori o donekle drugačijoj situaciji. Govori o progonstvu Židovke vere Zoričić-Schwabenitz i njnoj spašavateljici Jozefini Belić.

„Židovska obitelj Schwabenitz; roditelji i troje djece u dobi od 10,20 i 22 godine, živjela je u Zagrebu. Na Jom Kipur 1941. cijela obitelj bila je istjerana iz svog doma, koji im je oduzet. Koko bi izbjegli deportaciju u logor, obitelj se razdvojila. ...“
(tekst se učenicima pročita do kraja)

Kad se tekst pročita učenicima se postavlja pitanje kakve je reakcije i osjećaje u njma probudilo čitanje, jesu li upoznati s problematikom teksta tj s pojmom holokausta.

Stvarnje problemske situacije i obrada nastavnog sadržaja

U uvodnom djelupostavlja se pitanje što je holokaust? Kada zapravo progon Židova započinje i od kad do kad traje? Jesu li upoznati s drugim nazivom- ŠOA? Tko su žrtve holokausta a tko progonitelji? Sve učeničke asocijacije i odgovore zapisujemo na ploču oblikujući ih u prikladne definicije i smjernice za produblivanje teme.

Nastavljajući s obradom nastavnog sadržaja prisjećamo se gradiva 1. razreda gdje smo govorili o prethodnim progonima Židova kroz povijest. Prisjećamo se križarskih ratova, španjolske inkvizicije...

Vraćamo se već zapisanoj definiciji da je holokaust sustavni plan i program potpunog istrebljenja Židovskog naroda. Započeo je pod vodstvom Hitlera i nacista i trajao je u razdoblju od 1933. do 1945. tijekom kojeg je ubijeno 6 milijuna Židova.

Na početku svog djelovanja s naglašenom antižidovskom propagandom od 1933. do 1939. Hitler naglasak stavlja na otimanje židovke imovine i oduzimanje radnih mjesta da bi kasnije otvoreno provodio plan potpunog istrebljenja. Osniva niz koncentracijskih logora koje u početku prikazuje kao radne kampove. Upravo ti logori smrti postaju u isto vrijeme najveći poligoni ljudskosti i vrlina koje se javljaju među ljudima kojima je oduzeto sve osim ODLUKE DA NASTAVE ŽIVJETI DAN PO DAN.

Ovdje se učenicima postavlja pitanje što misle kakav im je bio život? Što su jeli? Jesu li znali gdje su im obitelji? Kako su uopće transportirani u logore? U čemu su pronalazili motivaciju za život i dali je u njima još ostalo vjere i nade u Boga?

Nakon njihovih odgovora naglašavam važnost uloge koju su u getima imali upravo mladi. Oni su podučavali mlađe od sebe, bili povezani u različite omladinske organizacije, bili zaduženi za tisak pa čak i organizaciju koncerata i kazališnih priredbi. Svakodnevno se susreću s teškom odlukama s tzv. BEZIZBORNIM IZBORIMA.

U to vrijeme ljude možemo podijeliti na nekoliko grupa: ŽRTVE, POČINITELJE, PROMATRAČE I SPASITELJE. Objasnjavamo pojam spasitelj i pojam pravdnika među narodima. Riječ je o ljudima nežidovima koji su za vrijeme drugog svjetskog rata često i po cijenu vlastitog života spšavali Židove. Dajem im primjer susreta s hrvatskim Židovom kojeg je za vrijeme rata spasio katolički svećenik koji je za kaznu bio streljan.

Tako dolazimo i do uloge promatrača kojih je u ratu bilo najviše. Postavlja se pitanje njihove moralne odgovornosti ali u isto vrijeme i naše danas. Pitam ih osjećaju li se i oni u današnjim svetskim zbivanjima samo kao promatrači?

Ovdje im puštam dio filma Schindlerova lista u kojem on od promatrača postaje aktivni spasitelj stotina Židova. Pitam ih gdje je promjena i KAD SE UČIMO UMJESTO MASE BEZ LICA UOČITI STVARNU OSOBU I IDENTIFICIRATI SE S NJENOM SUDBINOM?

Nakon toga učenici u grupama daju niz karakteristika Žrtvama, počiniteljima, promatračima i spasiteljima. Tu dolazi do diskusije i pokušaja identifikacije sa svakom pojedinom grupom.

Sinteza s aktualizacijom

Naglašava se koliko je važno da se stradanje, progon i žrtve holokausta nikad ne zaborave. Ne smije se gledati brojka od 6 milijuna nego šest milijuna osoba sa svojim životima, snovima, problemima, planovima, ljubavima.

Upravo je u tome važnost centara za istraživanje holokausta kao što je Yad Vashem. Također je važan susret s preživjelima kako bi čuli njihovu priču ne samo o tome kako su preživjeli nego i o tome kako su se uključili u normalni život stvarajući vlastitu obitelj, boreći se ŽIVOTOM PROTIV SMRTI.

Većina njih taj novi život odlučila je nastaviti u „obećanoj zemlji“-Izraelu zauvijek ostavljajući Europu iza sebe. Zato možemo razumijeti riječi koje neprestano izgovaraju: DA SE NE ZABORAVI I NIKADA NE PONOVI.

Domaća zadaća je da sljedeće tvrdnje poredaju po važnosti i tko daju odgovor zašto učimo o holokaustu:

- Zato što u mnogim djelovima Europe i svijeta raste netrpeljivost prema Židovima ali i drugim narodima te poučavanje o holokaustu pomaže pri izgradnji pravilnih stavova
- Da se jača demokracija
- Da preispitamo vlastita moralna načela
- Zato što učiti o holokaustu znači razumjeti i prihvatiti druge osobe njihova stajališta, uvjerenja...
- Zato što se u mnogim djelovima svijeta negira holokaust
- Da se više nikada ne ponovi
- Da se borimo protiv xenofobije i rasne diskriminacije
- Zato što je znanje o holokaustu dio opće kulture
- Zato što nam pomaže u razumijevanju povijesnih događanja i izgradnji pravilnih životnih stajališta
- Da se borimo protiv antisemitizma
- Da se ne zaborave žrtve

Molitveni završetak

Psalam 122
Pozdrav Jeruzalemu

Molite za mir jeruzalemov!
Blago onima koji tebe ljube!
Neka bude mir u zidinama tvojim
I pokoj u tvojim palačama!
Radi braće i prijatelja svojih
Klicat ću: „Mir tebi“!
Radi Doma Jahve, Boga našega,
Za sreću tvoju ja ću moliti.

